

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
учебна 2022 – 2023 година**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на учениците от СУ “П. Р. Славейков“-Трявна е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на основното образование.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище, съгласно Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

Програмата е разработена на основата на проект на Министерството на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система.

Програмата представя:

- определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в училището и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри;
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

СУ „П. Р. Славейков“- гр. Трявна е училище с дългогодишна история и традиции в обучението на ученици със СОП. В него се обучават ученици от различни етноси. Малка част от учениците са от семейства от етническите малцинства, за които образованието стои в периферията на ценностната им система. Увеличава се броят и на учениците със СОП, които по-трудно се включват в образователния процес. Това определя важността от начертаване на мерки за намаляване на преждеременно напусналите образователната система. Всяка учебна година в училището се разработва „Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище“ и риск регистър към нея. Но за ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици.

Причини за определяне на рисковите групи:

A: Икономически причини

- Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.
- Отрицателни последствия за трудовата заетост на лицата със СОП;

Б: Социални причини

- Свързват се с родителска незаинтересованост, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите.
- Ясно изразен етнически профил и преобладаващ дял на момичетата сред преждевременно напусналите

В: Образователни причини

- Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, специализирани учебници за учениците със СОП

Г: Институционални причини

- Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби, училища и детски градини на местно ниво

Д: Здравословен статус на учениците

- Съществен проблем по отношение на образователните предизвикателства пред децата със специални образователни потребности

Е: Етнокултурни

- Отсъствие на познавателна мотивация сред децата от ромската общност, отсъствие на мотивация от страна на родителите за приобщаващо образование на децата им, ниска степен на готовност за училище на деца от тази общност, дефицит на комуникативна компетентност сред такива деца и др.

Училището през изминалите учебни години прилага следните мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- Осигуряване на целодневен режим на обучение;
- Осигуряване на транспорт за ученици от крайните квартали на града и от населени места без училище;
- Иновативни практики и интерактивни методи на преподаване;
- Изграждане на съвременна материално-техническа база чрез осигуряване на средства от проекти;
- Осигуряване на условия за равен достъп до образование и обучение на всички деца /деца от други етноси, деца със СОП/. Осигуряване на условия за работа и специалисти за деца със СОП;
- Подпомагане на учениците от педагогически съветник и психолог, за по-успешно преодоляване на възникнали затруднения в училищната, семейната и обществена среда;
- Привличане на родителите в процеса на образователна, социална и трудова реализация на децата и учениците със СОП;
- Промяна на обществените нагласи в посока към по-голяма толерантност към младежите в риск, на децата/лицата с умствена изостаналост и множество увреждания;
- Прилагане на методика и инструмент за интегрирана оценка на потребностите и ресурсите на дете в риск;
- Участие в проекти и програми за работа с учениците, застрашени от отпадане, включване на децата в извънкласни и извънучилищни форми;
- Привличане на родителите като партньори в училището при планирането и подготовката на училищни празници, програми за извънкласни и извънучилищни дейности;
- Разработване на училищни проекти и съвместни инициативи с общината и други институции;

- Организиране на благотворителни акции;
- Повишаване мотивацията за включване на деца и родители от етническите малцинства в училищния живот;
- Провеждане на допълнителни занимания с деца и младежи от етническите малцинства.

Причините за отпадане на учениците от училище са многообразни. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище. Необходимо е да се набележат мерки и адекватни предпоставки за превенция и противодействие за ранното отпадане от образователната система, създаване на стратегия за интеграция и социализация на децата от етническите малцинства и учениците със СОП и множество увреждания. За тази цел трябва да се създаде устойчива мрежа от социални и образователни институции, които да се ангажират с ранното откриване и интервенцията на проблема .

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на деца и ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

2. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик.

I. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО			
1. Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения			
2. Разработване и изпълнение на дейности за превенция в училището			
2.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците /ежемесечни справки, писма/	Директор	2022/2023	Брой отсъствия Брой преместени ученици
2.2. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: Деня на Земята, Ден на самоуправлението, Ден против насилието и др.	Учителите	2022/2023	Брой проведени кампании Брой участвали деца
2.3. Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директор	2022/2023	Брой извършени проверки
2.4. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители съгласно ЗПУО - анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици със слаб успех, лоша дисциплина и отсъствия	Директор	2022/2023	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
2.5. Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях	Педагогически съветник	2022/2023	Изготвен 1 бр. регистър

2.6. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директор Главен учител	2022/2023	Брой НП Брой проекти
2.7. Повишаване броя на учениците, обхванати в целодневно обучение .	Класни ръководители Учители ЦДО	2022/2023	Брой обхванати ученици към момента
2.8. Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководителите на групите	2022/2023	Брой обхванати ученици
3. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище			
3.1 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище	Директор	2022/2023	Брой обучени учители
3.2. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост	Учителите	2022/2023	Брой проведени открити уроци
3.3. Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик	Учителите	2022/2023	Брой ученици
3.4. Анализирание на получените резултати от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати	Учителите	2022/2023	Резултати от обучението
3.5. Анализ на движението на учениците и причини за напускането им	Директор	2022/2023	Брой напуснали ученици
4. Достъп до качествено образование за деца и ученици със СОП			
4.1. Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП -осигуряване на допълнителна подкрепа -прилагане на единна методика за оценяване	Директор Учителите, работещи с деца със СОП Ресурсните учители	2022/2023	Брой разработени ИОП
II. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
1. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			
1.1. Включване на родителската общност, повишаване на активността ѝ и сътрудничество с уч. ръководство	Директор Главен учител	2022/2023	Брой инициативи
1.2. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи	Директор Класни ръководители	2022/2023	Брой срещи
1.3. Сътрудничество с различни организации - МКБППМН, ДПС, Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”, ЦОП	Директор Педагогически съветник	2022/2023	Брой срещи
2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			

2.1.Предвиждане на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	2022/2023	Брой проведени срещи
2.2.Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители	2022/2023	Брой инициативи
2.3.Инструмент за оценка на потребностите на дете в риск	екипа за оценка на детето	2022/2023	Брой карти за оценка на потребностите
III. АНАЛИЗ ЗА ВЗЕТИТЕ МЕРКИ ПРИ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
1.Отчет на дейностите и мерките по програмата	Директор	м. II. 2023 м. VI. 2023	Брой отчети

Настоящата програма е приета на заседание на педагогическия съвет, Протокол № 15 от 13.09.2022 г. и утвърдена със заповед на директора № РД-04-632/14.09.2022 г.